

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 3218
Tarih : 23.11.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLETİ MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cezaevlerinde süregelen ve özellikle OHAL kararı ile ciddi boyutlara ulaşan hak ihlallerinin kapsamlı bir şekilde araştırılması, kolektif cezalandırma mekânlarına dönüşen cezaevlerinde insan onuruyla bağdaşmayan uygulamaların ortadan kaldırılması ve mağduriyetlerinin giderilmesi için yapılması gereken düzenlemelerin tespiti amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını teklif ve arz ederim.

Burcu ÇELİK ÖZKAN

Muş Milletvekili

GEREKÇE

Cezaevlerinde uzun süredir ağır insan hakkı ihlalleri ve insan onuruna aykırı uygulamalar yaşanmakta ve bu uygulamalar sıklıkla gündeme gelmektedir. Tutuklu ve hükümlülere yönelik uygulanan kötü muamele ve hak ihlalleri ikinci bir ceza haline gelmekte ve ölümlere kadar varabilen ağır sonuçlar doğurmaktadır. Bu uygulamaların bir kısmı sıklıkla basına yansıdığı ve kamuoyu tepkisiyle karşılandığı halde cezaevi politikalarında bir değişikliğe gidilmemiştir ve Türkiye'nin demokratikleşmesinin önündeki en büyük engellerden biri olarak varlığını korumaktadır.

Cezaevlerinde rutin bir şekilde tutuklu ve hükümlülere yönelik darp, hakaret, tehdit, işkence ve kötü muamele, hukuki dayanağı olmayan sevk ve nakiller, çıplak arama, başta hasta tutsaklar olmak üzere sağlık hakkına erişiminin engellenmesi, keyfi şekilde verilen disiplin cezaları ve bu cezalara karşı savunma haklarının engellenmesi, avukat görüşmelerine kısıtlama getirilmesi, mahkeme süreci devam eden tutuklu ve hükümlülerin yargı çevresinden uzaklaştırılarak adil yargılanma haklarının ihlal edilmesi, iletişim hakkının engellenmesi, televizyon ve radyo yayınlarının kısıtlanması, hapisanelerde askeri darbe ürününü aşan uygulamalarının dayatılması (tekmil, sohbet hakkının sınırlandırılması ve cezaevlerindeki doluluk oranının yol açtığı sosyal hakların kısıtlanması ayakta sayım, kimlik dayatması vb.)

baskın tarzında gelişen aramalar, günlük kullanılan araç gereçlere el konulması gibi uygulamalar cezaevi politikası halini almıştır.

15 Temmuz Askeri Darbe Girişimi ve hemen ardından ilan edilen olağanüstü hal kararları cezaevlerini de doğrudan etkilemiş, yaşanan hak ihlalleri ve kötü muamelenin başka bir boyuta ulaşmasına neden olmuştur. Bugün cezaevlerinde hiçbir hukuki dayanağı olmayan uygulamalar, cezaevlerini her zamankinden daha fazla kolektif cezalandırma mekânlarına dönüştürmektedir.

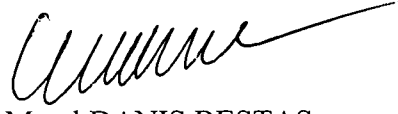
Uygulamalardan da ortaya çıkmaktadır ki cezaevleri OHAL kararlarının ilk hayata geçirildiği alandır. Olağanüstü hal uygulamasının cezaevindeki yansımaları olarak; avukat görüşlerinin kısıtlanması veya tamamen engellenmesi, avukat görüşlerinin izlenebilir veya dinlenebilir hatta kayda alınabilir olacağı şeklinde kararname çıkartılması, aile ve aile dışından 3 kişi ile görüş hakkının yasaklanması, tutuklu ve hükümlülere yönelik telefon ve mektup yasağı üzerinden geliştirilen son derece katı iletişim yasağı, kitap sınırlamasının getirilmesi, bazı gazetelerin cezaevine girişinin engellenmesi, cezaevi idarelerinin keyfi tutumları ve tahliyelere izin verilmemesi gibi özgürlüklerinden mahrum bırakılmış insanların sahip olduğu sınırlı sayıda hakkın tamamen askıya alınması ve antidemokratik uygulamaların derinleşmesi olarak açığa çıkmaktadır.

Son olarak, cezaevlerinde bahsi geçen tüm bu hukuksuzluklara 4 Kasım 2016 tarihinde gerçekleştirilen bir siyasi operasyonla HDP eş genel başkanları ve milletvekillerinin tutuklanarak farklı cezaevlerine gönderilmeleri eklenmiştir. Milletvekillerinin hâlihazırda dokunulmazlıklarının devam etmesine karşın cezaevlerinde tutuklu olarak bulundurulmaları, tüm yazışmalarının denetime tabi tutulmaya başlanması, aile dışından 3 kişi ile görüşmelerinin yasaklanması, telefon görüşmelerine getirilen kısıtlamalar ve en önemlisi de 10 milletvekilinin halen F tipi hücrelerde özel bir tecrite tabi tutulmaları devletin denetiminde ve gözetiminde cezaevlerinde yeni ve daha da ağır hak ihlallerine kapı aralandığını göstermektedir.

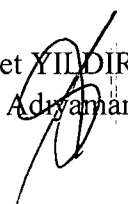
15 Temmuz Darbe Girişimi sonrasında ilan edilen OHAL ve son olarak da milletvekillerinin tutuklanmalarının ardından; zaten yapısal sorunlara sahip olan cezaevlerinde yaşanan hak ihlallerinin ortadan kaldırılması ve hak ihlallerinin giderilmesi için yapılması gereken düzenlemelerin tespiti amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını teklif ve arz ederim.

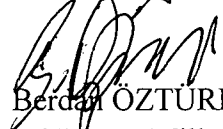
Çağlar DEMİREL
HDP Diyarbakır Milletvekili

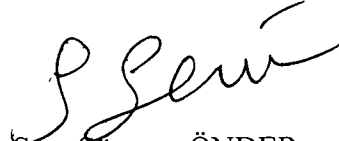
Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

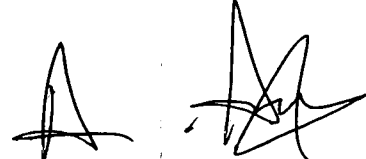
Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

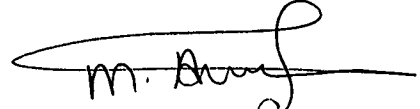
Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

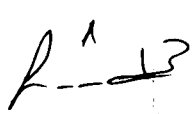
Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

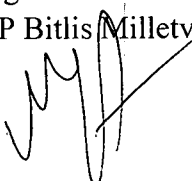
Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

Hisyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

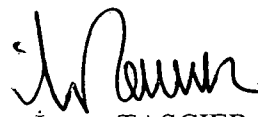
Mizgin IRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

Feleknas UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

Celal DOĞAN
HDP İstanbul Milletvekili

Erdal ATAS
HDP İstanbul Milletvekili

Adem GÜVERİ
HDP Van Milletvekili